

**LIKUMI
KATRAI
DIENAI**

**ROBERT
GREENE**

**THE
DAILY
LAWS**

**366 MEDITATIONS
ON
POWER, SEDUCTION, MASTERY,
STRATEGY, AND HUMAN NATURE**

ROBERTS
GRĪNS

LIKUMI
KATRAI
DIENAI

366

MEDITĀCIJAS

PAR VARU, PAVEDINĀŠANU, MEISTARĪBU,
STRATĒGIJU UN CILVĒKA DABU

321 (035)
Gr 614

Robert Greene

THE DAILY LAWS

366 meditations on power, seduction, mastery, strategy, and human nature

Copyright © 2021 by Robert Greene

All rights reserved.

Jacket design: Joost Elfers Studio

Roberts Grīns

LIKUMI KATRAI DIENAI

366 meditācijas par varu, kārdināšanu, meistarību, stratēģiju un cilvēka dabu

Apgāda Zvaigzne ABC vadītāja VIJA KILBLOKA

Projekta vadītāja *Meldra Āboliņa*

Redaktore *Kristīne Kupce*

Korektores *Diāna Graudiņa* un *Zinta Stikute*

Vāka dizainu adaptējusi *Ilze Isaka*

Apgāds Zvaigzne ABC, SIA, K. Valdemāra iela 6,

Rīga, LV-1010. R-548.

Jelgavas tipogrāfija

Šis ir ar autortiesībām aizsargāts darbs.

Darba reproducēšana vai jebkāda cita neatļauta izmantošana ir autortiesību pārkāpums.

Par autortiesību pārkāpšanu ir paredzēta atbildība Krimināllikuma 148. pantā.

© Tulkojums latviešu valodā, Ināra Dreijere, 2023

© Izdevums, literārā apdare, mākslinieciskais noformējums,

Apgāds Zvaigzne ABC, 2023

ISBN 978-9984-31-445-2

Pieminot Brutu, lieliskāko kaķi, kāds jebkad dzīvojis

Saturs

Priekšvārds

9

JANVĀRIS

Tavs Dzīves uzdevums: Meistarības sēklu sēšana

15

FEBRUĀRIS

Ideāli mācekļa gadi: Sevis pārveidošana

51

MARTS

Meistars darbā: Prasmju aktivizēšana un meistarības sasniegšana

83

APRĪLIS

Perfekts galminieks: Varas spēļu spēlēšana

117

MAIJS

Paredzami varas spēļu nespēlētāji: Toksisko tipu atpazīšana un maskēta varas stratēģija

151

JŪNIJS

Dievišķais amats: Manipulāciju un novirzīšanas mākslas apgūšana

187

JŪLIJS

Pavedinātāja raksturs: Iekļūt sirdī un prātā

221

AUGUSTS

Pārliecināšanas meistars: Cilvēku pretdarbības mīkstināšana

257

SEPTEMBRIS

Dižais stratēģis: Kā izkļūt no taktiskās elles

291

OKTOBRIS

Emocionālais Es: Samierinies ar savu tumšo pusi

327

NOVEMBRIS

Racionālais cilvēks: Apzinoties savu augstāko ES

363

DECEMBRIS

Kosmiski cildenais: Prāta paplašināšana līdz tālākajām robežām

397

PRIEKŠVĀRDS

Kopš eksistences pirmsākumiem cilvēku sugas izdzīvošana un panākumi ir bijuši atkarīgi no piesaistes realitātei. Tālab mūsu senčos attīstījās īpašs jutīgums pret vidi: spēja paredzēt laikapstākļu izmaiņas, pamanīt plēsīgo dzīvnieku klātbūtni un atrast pārtiku. Viņiem vajadzēja būt modriem un gataviem jebkurā brīdī reaģēt, kā arī spējīgiem visu laiku analizēt apkārtējās vides signālus.

Nepārtrauktais vides apdraudējums un varbūtība vissīkākās neuzmanības dēļ zaudēt dzīvību lika cilvēka smadzenēm kļūt par tādu kā briesmu detektoru un vēlāk jau arī par instrumentu, ar kura palīdzību kontrolēt neuzticamo apkārtējo vidi. Citādi, tiklīdz mūsu senči zaudēja modrību, īpaši savu sapņu un fantāziju savaldzināti, viņi kļūdījās vai pieņēma nepareizus lēmumus, un realitāte viņus par to nežēlīgi sodīja.

Mūsu smadzeņu uzbūve un mērķi vēl joprojām, pat pēc simtiem tūkstošu gadu, ir tieši tādi paši. Taču līdz ar kontroles iegūšanu pār apstākļiem un būtisku fiziskā apdraudējuma samazināšanos ir mainījusies mums uzglūnošo briesmu iedaba. Tā kļuvusi daudz izsmalcinātāka – ierodas cilvēka (nevis leoparda) un viņa piņķerīgās psihs, smalko politisko un sociālo spēlišu veidolā. Tā kā briesmas vairs nav tik acīmredzamas, mūsos izzūd īpašais jutīgums pret vidi, un tā ir mūsu lielā problēma. Mēs zaudējam modrību un kļūstam lētticīgi.

It kā nepietiktu jau ar šo bīstamo komplektu vien, mums galva tiek piebāzta ar dažnedažādām kultūras normām un maldinošiem priekšstatiem par to, kādai vajadzētu būt (nevis kāda ir) pasaulei un cilvēka dabai. Pieņēmuši maldus par patiesību, mēs rīkojamies atbilstoši tiem. Savukārt vide un realitāte mūs soda par kļūdām tieši tāpat kā sensenos

laikos. Ne vienmēr zaudējam dzīvību, bet karjeras un attiecību ziņā gan var iestāties nevēlamas pārmaiņas. Savās likstās vainojam citus, lai gan problēmas cēlonis ir pašu naivums un fantāzijas, kas neapzināti vada mūsu rīcību.

Turpmākais uzskaitījums attiecas uz dažiem vispārpieņemtiem mūsu kultūrā eksistējošiem maldīgiem pieņēmumiem, kas bieži noved no ceļa: piemēram, kad domājam par karjeru un panākumiem nākotnē, mūsaprāt, svarīgi ir tas, kurā skolā mācījāties, kādus cilvēkus pazīstam un ar kuriem kontaktējamies. Mēs domājam, ka kļūdas vai neveiksmes, vai jebkādi konflikti ir nevēlami un no tiem par katru cenu jāizvairās, ka ir jāsteidzas sapelnīt naudu, jāiekaro uzmanība un jāvirzās uz augšu. Mūsu priekšstatos darbs ir nemitīgs prieka avots, garlaicība ir peļama, un domājam, ka īstermiņā varam sasniegt pilnību it visā. Mēs esam pārņemti ar ideju, ka jau piedzimstam radoši, ka visi esam vienlīdzīgi, bet hierarhija ir pagātnes palieka.

Domājot par apkārtējiem, esam pārliecināti, ka liekamies patīkami lielākajai daļai draugu un kolēģu un ka viņi mums vēl visu to labāko. Domājam, ka tiem, kas neprot uzvesties, varam uzticēties, ja vien viņi sola laboties, ka tie, kas pārlietu nosoda citus, ir patiesi un ka pie varas esošie, priekšniekus ieskaitot, nevar sajusties nedroši. Mēs uzskatām, ka tiem, kuri ir ārkārtīgi laipni un pretimnākoši, nepiemīt tumšā, nodevīgā daba, bet progresīvo ideju sludinātāji ir apveltīti ar atbilstošām tikumiskām īpašībām un ka cilvēki vienmēr būs mums pateicīgi par visu, ko darām viņu labā.

Mēs domājam, ka ir svarīgi būt godīgiem un atklāti paust citiem visu, kas uz sirds. Mūsaprāt, ir vērts izrādīt savas labās īpašības – gudrību, apķērību utt. Nelaimē mēs kļūstam par upuriem un neesam ne par ko atbildīgi. Atzīstam, ka cilvēki mēdz būt skaudīgi, iedomīgi un manipulatīvi, taču esam pārliecināti, ka tie ir reti izņēmumi un mēs paši tādi neesam.

Kad, šādu ilūziju varā būdami, agrā jaunībā uzsākam darba gaitas, realitāte mums var iecirst sāpīgu plīķi: mēs atklājam, ka ir cilvēki ar trauslu ego, bet ir arī viltīgi – nebūt ne tādi, par kādiem izliekas. Mūs apstulbina viņu vienaldzīgā izturēšanās vai pēkšņa nodevība. Ja

esam uzticīgi sev un sakām to, ko patiešām domājam, varam iekulties nepatīkšanās. Galu galā aptveram, ka arī darba vidē politisko spēlišu netrūkst, taču mums neviens tās nav iemācījis.

Tiecoties pēc naudas un uzmanības, pieņemot lēmumus karjeras izvēlē, dažkārt varam piedzīvot emocionālu izdegšanu, vilšanos vai garīgu strupceļu. Nebūdami godīgi paši pret sevi un notušējot kļūdas un vājības, mēs sapinamies tādas uzvedības valgos, ko paši vairs nekontrolējam. Ar gadiem maldinošās interpretācijas, kļūdainie soļi un lēmumi uzkrājas, un mēs jūtamies sāpināti, apjukuši un sagrauti.

“Likumi katrai dienai” radīti, lai mainītu toksiskos paternus un atjaunotu saikni ar realitāti. Tie vērstas pret dažādajiem maldiem, ko esam pieņēmuši par patiesību, un atklāj, kas īstenībā raksturīgs cilvēka dabai un kā darbojas cilvēka smadzenes. Grāmatas mērķis ir pārveidot tevi par radikālu realīstu, lai pēc tās izlasīšanas tu pats turpinātu vērot cilvēkus un notikumus ar skaidru izpratni un spētu jutīgāk paredzēt draudus un iespējas, kas eksistē tavā sociālajā vidē. Likumi balstīti uz 25 gadus intensīviem pētījumiem par varu, pārliecināšanu, stratēģiju, meistarību un cilvēka dabu un ir visu manās grāmatās sniegto atziņu apkopojums.

Pirmo trīs mēnešu likumi tev palīdzēs atbrīvoties no ārējā spiediena saistībā ar karjeras izvēli. Tu sāksi ieklausīties pats sevī, atklāsi savu unikalitāti un talantus. Līdzko saikne ar sevi ir izveidota, turpmākajam karjeras ceļam norādes gatavas. Šajos likumos uzsvērts, ka nozīme ir nevis naudai vai tradicionālajai izglītībai, bet gan neatlaidībai un vēlmei mācīties, ka neveiksmes, kļūdas un konflikti sniedz vislabāko izglītību un no visa minētā rodas patiešs radošums un meistarība.

Nākamajos trīs mēnešos tu iemācīsies saskatīt darba pasaules politisko dabu un arī to, cik bīstami ir pieņemt šķietamo par reālo. Šie likumi palīdzēs tev atpazīt toksiskos cilvēkus, pirms viņi ir ievilkusi tevi savās emocionālajās krīzēs, un pamācīs, kā tikt galā ar manipulatoriem.

Turpmāko trīs mēnešu likumos atklāsi, kā darbojas īstā pārliecināšana un ietekmēšana – nevis tāda, kurā tu domā par sevi un uzspied savu viedokli, bet gan tāda, kurā tu pirmām kārtām centies izprast otra

domu gaitu un apelē pie viņa interesēm. Šie likumi palīdzēs tev kļūt par izcilu savas dzīves stratēģi, efektīvi veicinot to mērķu sasniegšanu, kam patiešām tici.

Pēdējie trīs mēneši liks tev iedziļināties patiesajā motivācijā, kas nosaka cilvēka rīcību. Domājot par savu būtību, apjēdzot, ka pats, tāpat kā visi pārējie, esi nepilnīgs radījums cilvēka veidolā, tu ne vien attīstīsi lielāku empātijas izjūtu un spēju pieņemt citus cilvēkus, bet arī iemācīsies mainīt negatīvo sevi. Šie likumi pierādīs, ka, stājoties pretī savām dziļākajām bailēm no nāves, spēsi atvērties brīnišķīgajai dzīvei, novērtējot katru brīdi, kas vēl ir tavā rīcībā, lai baudītu tās cil-deno dabu.

Visas atziņas atlasītas no manām piecām iepriekš izdotajām grāmatām, kā arī no grāmatas “*The Law of the Sublime*”, kuru rakstu šobrīd, no gadiem apkopotām intervijām un sarunām, no reiz veidotajiem blogiem un tiešsaistes sarunām. Katras atziņas beigās es arī minu grāmatu un tās nodaļu, no kuras paņemts ieraksts, lai konkrēto atziņu vari izpētīt padziļināti. Katra mēneša atziņai ir virsraksts ar apakšvirsrakstu, un to ievada īsa eseja. Šīs esejas ilustrē saikni starp atziņām manās grāmatās un paša pieredzi, pārvarētajām grūtībām un gūtajām mācībām.

Šo grāmatu var nelasīt pēc kārtas – rakstu aiz raksta, kā tie nodrukāti, – bet izvēlēties vajadzīgo, izlaižot pašlaik neaktuālo un pielāgojot atziņas savām reālījām. Tomēr vislabāk būtu izlasīt “Likumus katrai dienai” no vāka līdz vākam, sākot ar mēnesi, kurā grāmata nonākusi tavās rokās. Tādējādi grāmata tevi burtiski iegremdēs katrā tēmā un nodarbinās ar to tavu prātu, bet tu tikmēr veidosi tik svarīgo ieradumu saskatīt visu tādu, kāds tas ir. Daļēji to var panākt, pēc iespējas biežāk rakstot piezīmes un attiecinot rakstos minēto uz savu pieredzi tagadnē un pagātnē. Dažkārt ir vērts idejas īstenot dzīvē un tad apcerēt reālajā pasaulē pieredzēto.

Visbeidzot uztver “Likumus katrai dienai” kā bildungsromāna paveidu. Vārds *Bildungsroman* vācu valodā nozīmē “attīstošais” vai “izglītojošais” romāns, kurš kā literārs žanrs aizsākās 18. gadsimtā un ir aktuāls arī mūsdienās. Šajos darbos galvenais tēls, būdams vēl

pavisam jauns, sāk dzīvi, naivu priekšstatu pārpilns. Autors ved viņu ceļojumā uz zemi, kur mīt lērums ļaundaru, neliešu un muļķu. Reālās pasaules skola sniedz viņam mācību, un varonis lēnām atbrīvojas no ilūziju valgiem. Un tad pār viņu nāk atklāsme, ka reālā dzīve ir nesamērojami interesantāka un bagātāka par visām līdzšinējām fantāzijām. No ceļojuma atgriežas apgaismots un cīņā rūdīts savam vecumam neparasti gudrs cilvēks.

“Likumi katrai dienai” aizvedīs tevi, galveno varoni, līdzīgā ceļojumā uz zemi, kurā sastapsi bīstamus un toksiskus cilvēkus, kas tevi sagatavos nākotnes cīņām un palīdzēs atbrīvoties no ilūzijām, lai turpmāk tu mierpilni un ar prieku ieraudzītu viņu un pasaules patieso dabu.

“Gudriba nav mums piešķirta, tā katram pašam jāatklāj ceļā, ko neviens cits nespēj noiet mūsu vietā (..) Mūži, kurus jūs apbrīnojat, attieksme, kas jums šķiet cēla, nav gūta no tēva vai skolotāja, tam visam ir bijis citāds iesākums, ko ietekmējis apkārt valdošais ļaunums vai banalitāte. Šie mūži ir cīņa un uzvara.”

MARSELS PRUSTS

Janvāris

Tavs Dzīves uzdevums

MEISTARĪBAS SĒKLU SĒŠANA

Mēs visi piedzimstam unikāli. Unikālitate ir ģenētiski noteikta. Mēs esam vienreizīga parādība visā universā – tāds gēnu salikums kā mums, cilvēkiem, nekad iepriekš nav bijis un nekad arī netiks atkārtots. Pirmās mūsu unikalitātes izpausmes parādās bērnībā kā noteiktas pirmatnējas tieksmes. Tie ir tādi *spēki* mūsu zemapziņas dzīlēs, ko vārdos nav iespējams izteikt. Tie nosaka, kas mūs dzīvē saista, bet kas – atgrūž. Šie spēki mūs vada un tādējādi ietekmē to, kā attīstās mūsu prāts. Vārdu sakot: dzimšanas brīdī tiek iesēta sēkla – tavas unikalitātes sēkla. Tā vēlas augt, pārveidoties un uzziedēt pilnos ziedos. Tai piemīt dabīga, sevi apliecināša enerģija. Tavs Dzīves uzdevums ir parūpēties, lai no sēklas reiz izaugtu puķe, lai tava unikalitāte izpausies tavos darbos. Tev ir mērķis, kas jāsasniedz. Jo pārlicināšāk to sajūtīsi – kā spēku, balsi vai kādā citā izpausmes formā –, jo lielāka iespēja būs piepildīt Dzīves uzdevumu un sasniegt meistarību. Viss janvāris ir veltīts Dzīves uzdevuma atklāšanai un izkopšanai, nolūkam, kāpēc tev jā dara tas, kas jā dara.

Jau ļoti agri – varbūt astoņu gadu vecumā – es zināju, ka gribu kļūt par rakstnieku. Man ārkārtīgi patika grāmatas un vārdi. Kad biju vēl jauns, domāju, ka rakstišu romānus, bet, kad pabeidzu universitāti un man vajadzēja sākt pelnīt iztiku, sapratu, ka no romāniem nepārtikšu. Un

tā, dzīvodams Ņujorkā, es pievērsos žurnālistikai, cerot nopelnīt vismaz kaut ko. Reiz, kad biju jau dažus gadus pastrādājis kā rakstnieks un redaktors, es pusdienoju kopā ar kādu vīru, kurš tikko kā bija beidzis rediģēt manu rakstu žurnālam. Izdzēris trešo martini glāzi, viņš beidzot atzinās, kāpēc bija uzaicinājis mani pusdienās. “Tev nopietni jāpadomā par citu profesiju,” viņš man sacīja. “Tu neesi īsts rakstnieks. Tev darbā trūkst disciplīnas. Tavs stils ir pārāk dīvains. Tavas idejas – tās nav paredzētas vidusmēra lasītājam. Mācies par juristu, Robert. Dodies uz biznesa skolu. Pietaupi pūliņus.”

Sākotnēji šie vārdi man bija kā dunka vēderā. Bet turpmākajos mēnešos es kaut ko par sevi sapratu. Biju izvēlēties sev nepiemērotu karjeru, un tas atspoguļojās manā darbā. Man vajadzēja tikt vaļā no žurnālistikas. Tā aizsākās mani dzīves klejojumi. Es izceļojos pa Eiropu. Strādāju visus iespējamus darbus. Biju celtnieks Grieķijā, mācīju angļu valodu Barselonā, strādāju viesnīcas administrācijā Parīzē un par tūristu gidu Dublinā, kādā angļu dokumentālo filmu kompānijā piestrādāju kā praktikants. Mēģināju rakstīt romānus un lugas. Atgriezos Losandželosā Kalifornijā, kur biju dzimis un audzis. Izvēlējos dažādus gadījuma darbus, es pat piestrādāju detektīvu aģentūrā. Vēlāk nonācu kino biznesā – biju režisora asistents, veicu izpēti un ievācu informāciju pirms filmas uzņemšanas, rakstīju scenārijus un izstrādāju sižetus. Ilgajos klejotumu gados kopumā biju nomainījis vairāk nekā sešdesmit darbus. Ap 1995. gadu mani vecāki (lai Dievs viņus svētī!) sāka nopietni uztraukties par savu dēlu. Man bija 36 gadi, un šķita, ka esmu apmaldījies un nespēju nekur iedzīvoties. Brīžiem es tiešām biju šaubu pārņemts un pat ieslīgu depresijā, tomēr pilnībā zudis nebiju. Kaut kas dziļi iekšienē mani virzīja un vadīja.

Ilgodamies pieredzēt kaut ko jaunu, es meklēju un pētīju, un turpināju rakstīt. Tajā pašā gadā meklējot darbu Itālijā, es satiku kādu vīru, vārdā Josts Elferss, kurš sagatavoja grāmatas izdošanai. Reiz, kad klīdām pa Venēcijas molu, Josts pajautāja, vai man esot kādas idejas grāmatai.

Pēkšņi, šķietami no nekurienes, man iesāvēs prātā kāda ideja. Es pastāstīju Jostam, ka nepārtraukti lasu vēstures grāmatas un ka stāstus

par Jūliju Cēzaru, Bordžu dzimtu un Luiju XIV esmu pieredzējis pats savām acīm visos savos dažādajos darbos, tiesa, varbūt ne tik asiņainā veidā. Ļaudis tiecas pēc varas, bet šo vēlmi vienmēr lolo slepenībā. Viņi spēlē spēlītes, klusībā manipulējot un vijot intrigas, bet ārēji izliekoties par svētuliem. Es vēlos atmaskot šīs spēles.

Kamēr tēlaini klāstīju savas idejas, kas vēlāk tika iekļautas manā pirmajā grāmatā “48 varas likumi”, sajutu it kā dīvainu klikšķi. Mani uzbangoja sajūsma un satraukums. Tas biju īstais es. Tas bija mans liktenis. Kad pamanīju, ka arī Josts ir aizrāviens, mans satraukums auga augumā. Viņš teica, ka atbalsta manu ideju un ka maksāšot man līdz brīdim, kad būšu pabeidzis pusi no grāmatas, pēc tam pats kā “grāmatas producentis” mēģināšot pārdot to izdevējam. Kad atgriezos Losandželosā un iesāku rakstīt “48 varas likumus”, aptvēru, ka man tiek dota vienīgā iespēja, ceļš, kas vedīs mani prom no gadiem ilgajiem klejojumiem. Tad es iegrīmu darbā, veltot tam visu savu enerģiju, jo sapratu: vai nu grāmatai būs panākumi, vai piedzīvošu dzīves krahu. Šajā grāmatā satilpināju visu, ko līdz šim biju piedzīvojis, – tapšanu par rakstnieku, pieredzi žurnālistikā, labo un slikto, ko novēroju laikā, kad strādāju sešdesmit dažādos darbus, un ņemšanos ar briesmīgajiem priekšniekiem. Rakstīšanas gaitā piedzīvoto sajūsma laikam izjuta arī lasītājs, un, par lielu pārsteigumu man, grāmatai bija milzu panākumi.

Pēc divdesmit pieciem gadiem, atskatoties pagātnē, saprotu, ka mani virzīja un vadīja (kā jau minēju iepriekš) mērķa un likteņa apziņa. It kā kāda balss manī čukstētu: “Nepadodies! Pamēģini! Pamēģini!” Šī balss, kuru pirmoreiz saklausīju bērnībā, vedināja mani tuvāk Dzīves uzdevumam. Ceļā pavadīju daudzus gadus, eksperimentējot, pieļaujot kļūdas un pārvarot šķēršļus, taču tas dīvainā kārtā cerīgi virzīja mani uz priekšu.

Tagad, uzrakstījis daudz citu grāmatu, es vēl arvien palieku uzticīgs šim uzdevumam. Tāpat kā katram cilvēkam, arī man ir nepieciešams mērķis, kurš mani vadītu no dienas dienā. Ik reizi, rakstot jaunu grāmatu, ir jābūt sajūtai, ka tas ir mans liktenis, ka tam tā jānotiek. Mērķa apziņa, kas ir ar mani visu apzinīgo mūžu un ko sevišķi izteikti izjutu

pirms divdesmit pieciem gadiem, ir mani izvedusi cauri dzīves likstām. Tā notiek ar visiem, kas to ir sajutuši vai vēl meklē.

Pagāja ilgs laiks, līdz īstenoju savu mērķi. Ceļš uz to bija sazarots un likumains. Taču tas var notikt arī daudz vēlāk – trīsdesmit, četrdesmit vai pat vairāk gadu vecumā. Un, tiklīdz es aptvēru savu Dzīves uzdevumu, mana esība pilnībā mainījās.

1. JANVĀRIS

Atklāj savu aicinājumu

“Mēs katrs turam laimi savās rokās, tāpat kā tēlnieks tur materiālu, no kā veido skulptūru. Bet ar šo māksliniecisko darbību ir tāpat kā ar visām citām. Mēs jau piedzimstam ar spēju to darīt. Bet prasme no materiāla izveidot to, ko vēlamies, ir jāapgūst un rūpīgi jāizkopj.”

JOHANS VOLFGANGS GĒTE

Tev piemīt iekšējs spēks, kas dzīves laikā virza tevi ceļā uz Dzīves uzdevumu. Bērnībā šis spēks tev bija skaidrs. Tas virzīja tevi un noteica tavas intereses, izraisot dziļu, pirmatnīgu zinātkāri. Līdz ar gadiem, spēkam ejot mazumā, tu sāki vairāk ieklausīties vecākos un vienaudžos, tevi nomāca ikdienišķās raizes. Zudusi saikne ar savu patieso būtību un unikalitāti, iespējams, ir tavu nelaimju cēlonis. Pirmais solis ceļā uz meistarību vienmēr ir vērsts uz iekšu, izprotot savu būtību un tiecoties savienoties ar iekšējo spēku sevī. Skaidri to apzinoties, tu izvēlēties pareizo karjeru, un arī viss pārējais nostāsies savā vietā. Nekad nav par vēlu sākt.

Dienas likums. Meistarība ir process, un pirmais solis ceļā uz to ir sava aicinājuma apzināšanās.

“Meistarība”. I. Dzīves uzdevums: Atklāj savu aicinājumu

2. JANVĀRIS

Ļauj, lai atdzīvojas bērnības apsēstība

Četrus gadus vecumā Marija Kirī, nākamā rādīja atklājēja, iekļuvusi tēva kabinetā, kā piekalta vērās stikla skapī, kurā glabājās ķīmijas un fizikas eksperimentu piederumi. Atkal un atkal viņa iegriezās kabinetā, lai apbrīnotu tos, un iztēlojās, kādus eksperimentus veiktu ar visām caurulītēm un mērinstrumentiem. Pēc gadiem, pirmo reizi mūžā ieejot istā laboratorijā un veicot eksperimentus, viņa acumirkli atcerējās savu bērnības apsēstību. Profesijas izvēle bija izdarīta.

Dienas likums. Tavai apsēstībai bērnībā noteikti bija nozīme. Ļauj, lai tā atdzīvojas!

“Meistarība”. I. Dzīves uzdevums: Atklāj savu aicinājumu

3. JANVĀRIS

Balss

“Lai atjaunotu dzīves jēgu un vērtīgumu, jāatgūst pieredzes spēks un jāspēj sadzirdēt iekšējā impulsa balsis.”

ĀBRAHAMS MASLOVS

Kopš bērnības mani valdzina vārdi. Es atceros, kā ceturtajā klasē skolotāja uzrakstīja vārdu *carpenter* un lika mums no šī vārda burtiem izveidot pēc iespējas vairāk citu vārdu. *Ant, pet, car* utt. Un es pie sevis nodomāju: “Re, kā! No burtiem var radīt dažādus vārdus!” Es biju kā apburts. Šīs bērnības atklāsmes ir grūti ietērpt vārdos. Ābrahams Maslovs tās nodēvējis par “impulsa balsīm”. Viņš novērojis, ka bērni jau ļoti agrā vecumā zina, kas viņiem patīk vai nepatīk. Tas ir ļoti cilvēcīgi un jaudīgi. Arī tevī bija šis impulss. Tev patika viena nodarbe, bet citu tu ienīdi. Tev nepatika matemātika, bet tevi saistīja vārdi. Tevi sajūsmināja viena veida grāmatas, bet, lasot citas, tu cieši iemigi. Ir svarīgi atpazīt šīs agrinās tieksmes, jo tās skaidri norāda, kas tevi patiešām saista neatkarīgi no citu cilvēku vēlmēm. Šīs tieksmes tev nav devuši vecāki, jo viņu ietekme neizpaužas tik dziļā līmenī, tā ir vairāk verbāla un apzināta. Šīs tieksmes slēpjas tavas būtības dziļumos un piemīt tikai tev. Tās ataino tavu unikalitāti.

Dienas likums. Izdari šodien kaut ko tādu, kas tev sagādāja prieku bērnībā. Mēģini sadzirdēt impulsa balsis.

Robert Greene in conversation at Live Talks Los Angeles.

2019. gada 11. februāris

4. JANVĀRIS

Tas jau tevī ir

“Agrāk vai vēlāk kaut kas mūs aicina iet noteiktu dzīves ceļu. Varbūt atceries šo aicinājumu kā signālu bērībā, kad neizskaidrojama tieksme, aizraušanās vai savdabīgs notikumu pavērsiens tevi pārsteidza kā vēsts no debesīm: tas ir tas, kas man jādara, kas man jāapgūst.

Tas ir tas, kas patiesībā esmu.”

DŽEIMSS HILMANS

Parātam kļūstot izsmalcinātākam, tu zaudē šos pirmatnējos signālus. Iespējams, tie paslēpušies dziļi tavā pirmatnējā būtībā, zem visām apgūtajām mācībām. Saiknes atgūšana un atgriešanās pie pirmsākumiem var ietekmēt tavu nākotni un dzīves sparū. Ir jāparokas, jāpameklē kādas zīmes senākā pagātnē. Pavēro, kā tava iekšējā būtība reaģē uz kaut ko pavisam vienkāršu – varbūt nepagurdams vēlies atkārtot vienu un to pašu nodarbi, iespējams, kaut kas tevī izraisa īpašu interesi vai arī kādos brīžos, veicot noteiktas darbības, jūti spēku pieplūdumu. Tas viss jau ir tevī. Nekas nav jārada no jauna, tikai jāuzrok un jāattīsta tevī jau esošais. Jebkurā vecumā līdz ar saiknes atjaunošanu pirmatnējā tieksme tevī atdzīvosies, norādot ceļu, kas galu galā kļūs par tavas Dzīves uzdevumu.

Dienas likums. Pajautā kādam, kurš varētu atcerēties, par ko tu bērībā interesējies, un atgriezies pie savas aizraušanās.

“Meistarība”. I. Dzīves uzdevums: Atklāj savu aicinājumu

5. JANVĀRIS

Uzzini, kas tevi saista, un iedziļinies tajā

Antropologs un lingvists Daniels Everets uzauga kādā kovboju pilsētiņā, kas robežojas ar Meksiku. Kopš agras bērnības viņu aizrāva meksikāņu kultūra. Viņš sajūsminājās par visu: ieceļojušo migrantu valodas skaņām, ēdienu, manierēm, kas tik ļoti atšķīrās no pieņemtajām angļiski runājošajā vidē. Cik dziļi vien iespējams, viņš iepazīna meksikāņu valodu un kultūru, un vēlāk šī interese pārauga plašākā kaislībā – visu dzīvi viņš pētīja dažādas pasaules kultūras un to nozīmi cilvēces evolūcijā.

Dienas likums. Kas tevi vienmēr ir saistījis un valdzinājis? Pievērsies tam jau šodien!

“Meistarība”. I. Dzīves uzdevums: Atklāj savu aicinājumu

Pārmaiņas ir likums

Par nenovēršamām pārmaiņām karjerā jādomā šādi: tu neesi piesiets vienai profesijai, tev nav jābūt lojālam kādam amatam vai uzņēmumam. Tev ir savs Dzīves uzdevums, kam uzticēties. Tev pašam tas jāatrod un jāīsteno. Citiem nav tev jāpalīdz vai jāpasargā tevi. Tu atbildi par sevi pats. Pārmaiņas ir nenovēršamas, īpaši situācijā, kad viss tik strauji mainās. Tā kā tikai tu pats esi lēmējs, tev jābūt gatavam mainīt profesiju. Dzīves uzdevums jāaskaņo ar jaunajiem apstākļiem. Nav jārikojas pa vecam, jo tad cietīsi un vienmēr atpaliksi. Esi elastīgs un gatavs pielāgoties. Ja pārmaiņas kāds uzspiež ar varu, centies nereaģēt pārspilēti vai mesties sevi žēlot. Frediju Rouču, pirms viņš kļuva par boksa treneri, spieda pamest boksu un doties pensijā. Viņš instinktīvi spēja atrast ceļu atpakaļ ringā, sapratis, ka nespēj dzīvot bez sacensību gara un stratēģiskas plānošanas. Šādi viņš varēja pielāgot savas intereses citam nodarbes veidam boksa jomā. Līdzīgi Roučam, tev nav jāatmet apgūtās prasmes un pieredze, bet gan jāmeklē iespējas tās izmantot. Ir jākoncentrējas uz nākotni, nevis pagātņi. Bieži vien šādas radošās izmaiņas ļauj nonākt augstākā līmenī – mēs atbrīvojamies no pašapmierinātības un spējam saskatīt galamērķi.

Dienas likums. Pielāgo savas intereses. Izvairies no nemainīgiem mērķiem un sapņiem. Pārmaiņas ir likums.

“Meistarība”. I. Dzīves uzdevums: Atklāj savu aicinājumu

7. JANVĀRIS

Nauda un panākumi

Dzišanās pēc naudas un statusa daudziem liek koncentrēties un atrast motivāciju. Šiem cilvēkiem šķiet, ka sekošana savam aicinājumam ir bezjēdzīga laika šķiešana un novecojis uzskats. Bet ilgtermiņā šī attieksme noved pie visnepraktiskākā rezultāta. Mēs visi zinām, kādas ir pārspīlētas intensitātes sekas. Ja izmisīgi cenšamies iemigt, visticamāk, tas neizdosies. Ja vēlamies teikt satriecošu runu konferencē, varam pārnervozēties, un tad cietīs uzstāšanās kvalitāte. Ja neatlaidīgi cenšamies atrast partneri vai sadraudzēties ar kādu, visticamāk, atbaidīsim viņu. Toties, ja relaksējamies un koncentrējamies uz kaut ko citu, lieliski tiekam ar visu galā. Vispatīkamākais dzīvē notiek neplānoti un negaidīti. Kad laimes brīžus cenšamies sagādāt mākslīgi, piedzīvojam vilšanos. Tas pats attiecas uz nemitīgu dzišanos pēc naudas un panākumiem. Vairums sekmīgāko, slavenāko un bagātāko cilvēku sākotnēji nav bijuši apsēsti ar naudu vai statusu. Viens no izcilākajiem piemēriem ir Stīvs Džobss, kurš savas īsās dzīves laikā uzkrāja iespaidīgu bagātību. Viņam maz rūpēja materiālais. Viņš īpaši koncentrējās, lai radītu labāko un oriģinālāko dizainu, un, kad paveica to, sekoja veiksmē.

Dienas likums. Koncentrējies uz mērķi, tad dabiski sekos veiksmē.

“Cilvēka dabas likumi”. 13. likums. Bezmērķības likums:

Virzies uz priekšu mērķtiecīgi

Ieņem savu nišu

20. gadsimta 50. gadu beigās uzaugot Madrasā Indijā, V. S. Ramačandrans apzinājās, ka ir citāds. Vientulībā viņš bieži mēdza klist pa liedagu, apbrīnodams krastā izskalotos neticami dažādos gliemežvākus. Tad viņš sāka tos lasīt un detalizēti pētīt. Drīz viņu piesaistīja īpašie gliemežvāku paveidi, tādi kā *Xenophora* čaulas – šie gliemeži maskēšanās nolūkā iestrādā savā čaulā dažādus svešķermeņus, piemēram, citas čaulas vai to fragmentus. Savā ziņā viņš pats bija kā anomālija. Dabā anomālijām ir evolucionāra nozīme – jaunu ekoloģisko nišu iekarošana ļauj tām izdzīvot. Laika gaitā Ramačandrans bērības intereses pielāgoja citām pētāmām tēmām – cilvēka anatomiskās uzbūves īpatnībām, neierastām parādībām ķīmijā un tā tālāk. Pabeidzis medicīnas skolu, viņš kļuva par vizuālās psiholoģijas profesoru Kalifornijas Universitātē Sandjego. Viņu ieinteresēja fantoma ekstremitāšu sindroms – stāvoklis, kad cilvēki, kas amputācijas rezultātā zaudējuši roku vai kāju, vēl arvien jūt paralizējošas sāpes ekstremitātes vietā. Turpinot eksperimentēt šajā jomā, Ramačandrans veica satriecošus atklājumus par smadzenēm, kā arī atklāja jaunus paņēmienus, kā atbrīvot pacientus no fantoma sāpēm. Anomālo neiroloģisko traucējumu pētniecībai viņš veltīja visu savu dzīvi. Ramačandrans jutās tā, it kā kopš dienām, kad okeāna krastā meklēja retos gliemežvākus, būtu noslēdzis kādu ciklu.

Dienas likums. Atļaujies būt citāds. Atklāj, kas tevi padara atšķirīgu. Savieno šos divus elementus un kļūsti par anomāliju.

“Meistarība”. I. Dzīves uzdevums: Atklāj savu aicinājumu

9. JANVĀRIS

Iedvesmojies no varoņiem

Uzaudzis Ziemeļkarolinā, vēl bērnībā Džons Koltreins sajūtās atšķirīgs un dīvains. Būdams daudz nopietnāks par saviem skolasbiedriem, zēns izjuta emocionāli dziļas, garīgas ilgas, ko neprata izteikt vārdos. Kad Džons sāka spēlēt saksofonu vidusskolas grupā, mūzika kļuva par viņa hobiju. Dažus gadus vēlāk viņš apmeklēja lieliskā džeza saksofonista Čārlija Pārķera (ar iesauku Putns) koncertu, un mākslinieka radītās mūzikas skaņas saviļņoja Koltreinu līdz sirds dziļumiem. Pārķera saksofona atskaņotajā melodijā bija kaut kas ļoti pirmatnējs un personisks, tā bija kā balss no pašiem būtības dziļumiem. Koltreins pēkšņi atklāja, kā izpaust savu unikalitāti un ļaut izskanēt garīgajām ilgām. Viņš sāka praktizēties instrumenta spēlē ar tādu intensitāti, ka pēc desmit gadiem pats kļuva par sava laika lieliskāko džeza mākslinieku. Ir jāsaprot: ja vēlies sasniegt meistarību kādā jomā, tev tā jāiemīl un jāsaņūm dziļa saikne. Interesei ir jāpāraug ierastās robežas un jātuvinās reliģijai. Koltreīnam tā bija ne tikai mūzika, bet arī veids, kā paust spēcīgas emocijas.

Dienas likums. Vai ir cilvēki, kuru darbošanās ietekmē tevi īpaši spēcīgi? Padomā par to un mācies no viņiem.

“Meistarība”. I. Dzīves uzdevums: Atklāj savu aicinājumu

10. JANVĀRIS

Atļaujies būt citāds

“Visdrosmīgāk joprojām ir domāt pašam.”

KOKO ŠANELE

Ko mēs sakām par meistariem? “Otra tāda pasaulē nav.” Nekad agrāk nav bijis vēl viena Stīva Džobsa. Nav bijis otra Vorena Bafeta. Neeksistē cits Alberts Einšteins. Viņi visi ir unikāli. Viņi ir teicami izmantojuši savu citādību. Protams, tas dažkārt bijis sāpīgi. Runājot par manām grāmatām, īpaši par “48 varas likumiem”, kāds varbūt teiks, ka ienīst to vai pat uzskata par sātānisku, tomēr es galvoju, ka nekad agrāk nebūsi tādu redzējis un lasījis. Gan nodaļas, ko uzrakstīju, gan rindkopas ievadā, citāti lappušu malās, dizains – viss raksturo mani un manu citādību. Tas viss atbaidīja grāmatas izdevēju, kurš vēlējās ierastāku formātu. Bet es teicu: “Nē. Apzinos: lai arī neko iepriekš neesmu publicējis, šo grāmatu es saglabāšu tādu, kāda tā ir.” Es pieturējos pie tā, kas manī ir dīvains un citāds.

Dienas likums. Nekad neatsakies no tā, kas tevi padara atšķirīgu, citādu un unikālu. Tas ir tavs spēka avots.

Podcast Interview. Curious with Josh Peck. 2018. gada 4. decembris

11. JANVĀRIS

Kas tev liek sajusties dzīvam?

Dažkārt to, kas mūs patiesi interesē, varam atklāt, veicot kādu nodarbi, kuras laikā jūtam īpašu spēka pieplūdumu. Bērnībā Marta Greiema jutās apbēdināta, kad pārējie nespēja izprast viņas būtību; to nebija iespējams izpaust vārdos. Tad kādu dienu viņa pirmo reizi apmeklēja deju izrādi. Vadošā soliste savas emocijas izpaua kustībās – ķermeniski, ne ar vārdiem. Neilgi pēc tam Marta uzsāka apmeklēt deju nodarbības un uzreiz arī atklāja savu aicinājumu. Tikai dejojot viņa sajūtās dzīva un spēja izpausties. Pēc vairākiem gadiem Marta izgudroja pilnīgi jaunu dejas veidu un radīja revolūciju šajā žanrā.

Dienas likums. Šodien paveic kaut ko, kas vislielākajā mērā atbilst tavai būtībai.

“Meistarība”. I. Dzīves uzdevums: Atklāj savu aicinājumu